Lietas arhīva Nr. CA-0607-22/25
ECLI:LV:RAT:2022:0630.C30630520.13.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīga 2022.gada 30.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente L.Volberga,
tiesnese M.Ābele
tiesnesis U.Danga
rakstveida procesā izskatīja civillietu Slovākijas Republikā reģistrētā komersanta Riniko s.r.o. prasībā pret SIA "Pro-Found Trading" par parāda piedziņu sakarā ar SIA "Pro-Found Trading" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 11.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītājs Slovākijas Republikā reģistrētais komersants Riniko s.r.o. 2020.gada 19.jūnijā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā cēlis prasību pret SIA "Pro-Found Trading" par parāda piedziņu, lūdzot tiesu piedzīt no atbildētājas prasītāja labā pamatparādu 33 650,17 EUR, likumiskos procentus 575,28 EUR un tiesas izdevumus.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1.] 2019.gada 22.augustā starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts mutisks pirkuma līgums (turpmāk – Pirkuma līgums), kurš apliecināts rakstveidā un ar pušu darbībām darījuma izpildē. Atbildētājs apņēmās pārdot un piegādāt prasītājam 200 mobilo telefonu Apple iPhone 6S Grey EU spec vienības, bet prasītājs apņēmās samaksāt atbildētājam par precēm pirkuma maksu 50 500 EUR. Pirkuma līguma noslēgšanu starp pusēm apliecina atbildētāja 2019.gada 22.augustā izrakstītais priekšapmaksas rēķins Nr.826.

2019.gada 22.augustā prasītājs samaksāja atbildētājam rēķinā norādīto preču pirkuma maksu 50 500 EUR, ko apliecina UniCredit Bank 2019.gada 22.augusta maksājuma uzdevums.

[1.2] Atbildētājam bija jāpiegādā prasītājam preces līdz 2019.gada 29.augustam. Taču atbildētājs prasītājam preces noteiktajā termiņā nepiegādāja un neatgrieza arī pilnībā saņemtos naudas līdzekļus.

2019.gada 28.oktobrī atbildētājs piedāvāja prasītājam preču vietā piegādāt citas preces – bezvadu austiņas Apple AirPods 2 MV7N2ZM/A, bet uz minēto piedāvājumu prasītājs 2019.gada 28.oktobrī nosūtīja atbildētājam vēstuli, norādot, ka nevēlas saņemt citas preces un pieprasīja atbildētājam atmaksāt saņemtos naudas līdzekļus.

Atbildētājs vairākkārt solīja prasītājam atgriezt naudas līdzekļus, bet līdz prasības pieteikuma iesniegšanas brīdim, t.i.,, gandrīz gada laikā, ir atmaksājis tikai 18 500 EUR, atmaksu uzsākot 2019.gada 6.novembrī.

Puses nav vienojušās par pirkuma maksas atmaksu pa daļām, līdz ar to atbildētājam pirkuma maksa bija jāatmaksā nekavējoties, t.i., pēc tam, kad puses 2019.gada 6.novembrī vienojās par Pirkuma līguma atcelšanu.

[1.3] Samaksātos maksājumus prasītājs novirzījis aprēķināto likumisko procentu dzēšanai 1 650,17 EUR, gan arī parāda pamatsummas 16 849,83 EUR dzēšanai.

[1.4] Prasība pamatota uz Civillikuma 1., 1428., 1753., 1756., 1759., 1765., 1811., 1863., 1864., 2041., 2376., 2378. un 2389.pantu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 31.augusta lēmumu apmierināts pieteikums par prasības nodrošināšanu, apķīlājot SIA "Pro-Found Trading" piederošo kustamo mantu, skaidru naudu un maksājumus, kas pienākas no trešajām personām, tajā skaitā naudas līdzekļi kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās, tajā skaitā naudas līdzekļus "Pro-Found Trading" kontā Nr.LT433500010004935880 elektroniskās naudas iestādē UAB "Paysera LT" un ierakstot aizlieguma atzīmi Ceļu satiksmes drošības direkcijā atsavināt un ieķīlāt automašīnu – Lexus IS 250, valsts numurs /numurs 1/, kas pieder SIA "Pro-Found Trading".

[3] Atbildētājs sniedzis paskaidrojumus par prasību, norādot, ka to atzīst daļēji (lietas 1.sējums, 95.-97.lapa).

Paskaidrojumos norādīti šādi argumenti.

[3.1] Starp pusēm 2019.gada 22.augustā tika noslēgts darījums par 200 mobilajiem telefoniem Apple iPhone 6S Grey EU spec ar nosacījumu piegādāt tos uz "brīvo ekonomisko zonu" Prāgā. Šis nebija pirmais pušu darījums.

[3.2] Prasītājs ir reģistrēts Slovākijā, bet visi darbinieki ir Latvijas pilsoņi. /pers. A/ ir tikai nominālais direktors šajā komercsabiedrībā, bet galvenais beneficiārs – Baltkrievijas pilsonis /pers. B/.

[3.3.] Kad atbildētājs noraidīja preces saņemšanu Rīgā, /pers. C/ un viņa ģimenei bija izteikti draudi un meklēta palīdzība Kriminālpolicijas Brasas nodaļā par izteiktiem nāves draudiem. Pēc izteiktajiem draudiem atbildētājs 2019.gada 6.novembrī sāka atmaksāšanu uz prasītāja kontu. Vēl viens maksājums 1 000 EUR apmērā bija 2019.gada 4.decembrī, līdz ar to precīza atmaksājamā bilance ir 30 300 EUR.

[3.4] 2020.gada 20.augustā pēc pārrunām ar prasītāju, viņš apstiprināja vēlēšanos saņemt Apple produkciju 30 300 EUR apmērā. Līdz ar to prasītājs nav tiesīgs atprasīt naudu, bet atbilstoši panāktai vienošanai var prasīt līguma izpildi, atprasot no atbildētāja Apple tehnikas produkciju un tādējādi nebija pamata uzsākt piedziņas procesu un skaitīt likumiskos procentus.

[4] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 11.jūnija spriedumu prasība apmierināta daļēji, piedzenot no atbildētājas prasītāja labā parādu 32 650,17 EUR, likumiskos procentus 575,28 EUR un tiesāšanās izdevumus 3 048,92 EUR, kopā 36 274,37 EUR (lietas 1.sējums, 210.-214.lapa). Prasība noraidīta daļā par parāda 1 000 EUR piedziņu.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[4.1] 2019.gada 22.augustā starp pusēm noslēgts mutisks pirkuma līgums, ar kuru atbildētājs apņēmās pārdot un piegādāt prasītājam 200 mobilo telefonu Apple iPhone 6S Grey EU spec vienības, bet prasītājs apņēmās samaksāt atbildētājam par precēm pirkuma maksu 50 500 EUR.

Pirkuma līguma noslēgšanu starp pusēm apliecina atbildētāja 2019.gada 22.augustā izrakstītais priekšapmaksas rēķins Nr.826 un apstāklis, ka 2019.gada 22.augustā prasītājs samaksāja atbildētājam rēķinā norādīto preču pirkuma maksu 50 500 EUR apmērā, ko apliecina UniCredit Bank 2019.gada 22.augusta maksājuma uzdevums (lietas 20.-23.lapa).

[4.2] 2019.gada 22.oktobrī prasītājs lūdzis atgriezt naudas līdzekļus (lietas 24.-25.lapa).

2019.gada 28.oktobrī atbildētājs piedāvājis prasītājam preču vietā piegādāt citas preces – bezvadu austiņas Apple AirPods 2. Uz šo piedāvājumu prasītājs 2019.gada 28.oktobrī atbildētājam nosūtījis vēstuli, ka nevēlas saņemt citas preces, un pieprasīja atbildētājam atmaksāt saņemtos naudas līdzekļus (lietas 26.-27.lapa).

[4.3] Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 2041.panta noteikumiem un atzinusi, ka lietā nepastāv strīds, ka atbildētājam bija jāpiegādā prasītājam preces līdz 2019.gada 29.augustam, tomēr atbildētājs prasītājam preces noteiktajā termiņā nepiegādāja un 2019.gada 6.novembrī uzsāka atgriezt saņemtos naudas līdzekļus, atmaksājot 18 500 EUR (lietas 28.lapa).

[4.4] Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1862. un 1863.panta noteikumiem un norādījusi, ka, tā kā atbildētājs 2019.gada 6.novembrī uzsāka naudas līdzekļu atmaksu un katrā maksājuma uzdevumā papildus apliecināja pušu vienošanos par darījuma atcelšanu, norādot uzdevuma mērķī "atmaksa atbilstoši atceltajam priekšapmaksas rēķinam Nr. 826", ir pamats secināt, ka puses bija vienojušās par pirkuma darījuma atcelšanu.

Nav pamata uzskatīt, ka darījuma apstākļi notikuši piedraudējuma iespaidā, un šādus pierādījumus nesniedz arī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Brasas iecirknis, kurš ar 2020.gada 10.februāra lēmumu atteica uzsākt kriminālprocesu par izteiktiem draudiem (lietas 1.sējums, 114.-117.lapa).

[4.5] Attiecībā uz atbildētāja iebildumiem, ka puses bija vienojušās, ka preces Apple iPhone 6S Grey EU spec vietā atbildētājs piegādās bezvadu austiņas Apple AirPods 2, tiesa secinājusi, ka tāda vienošanās nebija notikusi, ko apstiprina prasītāja 2019.gada 28.oktobra vēstule (lietas 26.-27.lapa), savukārt atbildētāja pievienotā sarakste (lietas 1.sējums, 120.-131.lapa) šādus pierādījumus tiesai nesniedz.

[4.6] Prasītājs norādījis, ka atbildētājs veicis apmaksu 18 500 EUR (lietas 1.sējums, 28.-29.lapa), kas ieskaitīta aprēķināto likumisko procentu dzēšanai 1 650,17 EUR apmērā, gan arī parāda pamatsummas dzēšanai 16 849,83 EUR apmērā.

Tiesa atsaukusies uzr Civillikuma 1838.pantu.

Atbildētājs papildu prasītāja norādītajam 2019.gada 4.decembrī veicis maksājumu 1 000 EUR apmērā, ko apliecina AS Swedbank maksājuma uzdevums Nr./numurs 2/, kā arī papildus veicis maksājumu skaidrā naudā 700 EUR, ko atbildētāja ieskatā pierāda atbildētāja sarakste.

No atbildētāja pievienotās sarakstes (lietas 120.-131.lapa) tiesai nav iespējams pārliecināties par 700 EUR skaidrā naudā saņemšanas faktu un konkrētu darījumu un šādu maksājuma esamību neapstiprina arī prasītājs.

[4.7] Līdz ar to tiesa atzinusi, ka parāds samazināms par 1 000 EUR, jo ar pievienoto 2019.gada 14.decembra AS Swedbank apstiprināto maksājuma darījumu apstiprinās, ka atbildētājs papildus veicis parāda apmaksu 1 000 EUR, norādot līdzīgu maksājuma mērķi, ka tas saistīts ar atcelto darījumu PI 826.

[4.8.] Tiesa atzinusi, ka prasītājs ir pierādījis savu tiesību pēc prasījuma un līdz ar to no atbildētāja piedzenams parāds, kas samazināms par 1 000 EUR, proti, piedzenams parāds 32 650,17 EUR un aprēķinātie likumiskie procenti 575,28 EUR par periodu no 2019.gada 7.novembra līdz 2020.gada 14.augustam atbilstoši Civillikuma 1756.pantam, kas nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

[4.9] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1765.pantu, tiesa atzinusi prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 8 % gadā no neatmaksātā parāda pamatsummas 32 650, 17 EUR.

[4.10] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumiem, tiesa no atbildētājas prasītāja labā piedzinusi valsts nodevu atbilstoši prasības apmierinātajai daļai 1 276,29 EUR, valsts nodevu par prasības nodrošināšanu 171,13 EUR, par Eiropas kontu apķīlāšanas rīkojuma izsniegšanu 171,13 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 EUR, kā arī izdevumus advokāta palīdzības samaksai 1 425 EUR.

[5] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza atbildētāja SIA "Pro-Found Trading" (lietas 1.sējums, 218.-221.lapa).

Apelators uzskata, ka spriedums atceļams šādu procesuālo un materiālo normu pārkāpuma dēļ.

[5.1] 2021.gada 11.maijā atbildētāja tiesā iesniedza pretprasību, kurā tika lūgts atzīt, ka starp atbildētāju kā pārdevēju un prasītāju kā pircēju noslēgts pirkuma līgums par 280 gabalu Apple AirPods 2, Sealed MC pirkumu.

Uzskata, ka pretprasība cieši saistīta ar izskatāmo prasību, jo pretprasības apmierināšanas gadījumā atbildētājs nav parādā prasītājam un viņus starpā ir spēkā esošs tiesisks darījums, kurš pusēm ir jāpilda.

[5.2.] 2021.gada 11.maijā atbildētāja vērsās tiesā ar iesniegumu, norādot, ka atbildētājs iesniedzis pretprasību, līdz ar to tiesai jāpieņem lēmums par tās virzību un lietu izskatīt pēc būtības nav iespējams. Līdz ar to atbildētāja pārstāvis, lai mazinātu Covid-19 infekcijas izplatības riskus, uz tiesas sēdi neieradīsies.

[5.3] Ar 2021.gada 11.maija protokola lēmumu tiesa atteica pieņemt pretprasību izskatīšanai un līdz ar to tiesa uzskatīja par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja pārstāvja klātbūtnes.

Uzskata, ka sacīkstes principam neatbilstoša ir situācija, kad pretējai pusei tiek liegts aizstāvēties (sniegt atspēkojošus paskaidrojumus, pierādījumus) pret prasītāja norādītajiem faktiem. Taču šādu tiesas rīcību pieprasa Satversmes 1.pantā ietvertais taisnīguma princips. Uzskata, ka ar šādu rīcību ir pārkāptas atbildētājas procesuālās tiesības, jo pretprasības celšana ir puses ekskluzīva tiesība un dispozitivitātes principa izpaudums.

[5.3] Uzskata, ka atbildētājam, pretēji Civilprocesa likuma 136.panta otrās daļas noteikumiem, ka pretprasību ceļ atbilstoši prasības celšanas vispārīgiem noteikumiem, bija liegts pārsūdzēt šādu tiesas lēmumu.

Atbildētāja atsaukusies uz Civilprocesa likuma 132.panta otro un trešo daļu un norādījusi, ka tiesa konkrētajos apstākļos neizpildīja likuma noteikumus, būtiski pārkāpjot atbildētāja procesuālās tiesības.

[5.4] 2019.gada 22.augustā prasītājs veica atbildētājam naudas iemaksu 50 500 EUR saskaņā ar atbildētāja izrakstīto priekšapmaksas rēķinu Nr.826. Naudas summa tika samaksāta par 200 mobilo telefonu Apple iPhone 6S Grey EU spec iegādi ar nosacījumu piegādāt tos uz "brīvo ekonomisko zonu" Prāgā. Rēķins tika izrakstīts saskaņā ar Padomes direktīvas 2006/112/EK "Par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu" 138.pantu.

Prasītājs pamatoti norādījis, ka visi darījumi pušu sarpā tika noslēgti mutiski. Darījuma izpildes gaitā prasītājs atbildētājam paziņoja, ka vēlas mainīt darījuma nosacījumus un gribēja saņemt preci nevis brīvajā ekonomiskajā zonā Čehijā, kā puses bija vienojušās rēķinā, bet Rīgā bez dokumentiem, un atbildētāja piedāvāja uz Čehiju nosūtīt tukšas kastes.

Atbildētāja atsaukusies uz Civillikuma 2027.panta noteikumiem un norādījusi, ka šādiem darījuma blakus nosacījumiem tā nevarēja piekrist, jo blakus noteikumi ir tikpat saistoši kā galvenie.

[5.5] Pēc pārrunām pušu starpā tika panākta vienošanās par citas preces piegādi mazākā summā un starpības atdošanu. Termiņš starpības atdošanai tika noteikts gada laikā bez jebkādu procentu nomaksas, ko apstiprina atbildētāja rīcība gada laikā nepieprasot nekādus procentu maksājumus.

No minētā izriet secinājums, ka sākotnējais darījums tika grozīts un puses vienojās, ka prasītājs atmaksās naudas summu 20 200 EUR un piegādās

prasītājam Apple produkciju 30 300 EUR apmērā.

Līdz ar to prasītājs nav tiesīgs prasīt naudu no atbildētāja, bet gan atbilstoši vienošanās var prasīt līguma izpildi, t.i., pieprasīt no atbildētāja Apple tehnikas produkciju (280 gab. Apple AirPods 2, Sealed MC).

Atbildētāja atsaukusies uz Civillikuma 2039.pantu un norādījusi, ka prasītāja vēlas vienpusēji atkāpties no darījuma.

[5.6] Prasītājs prasības pieteikumā pareizi norādījis, ka atbilstoši Civillikuma 1428.pantam darījumus var noslēgt gribu izsakot noteikti (vai nu ar vārdiem, mutiski vai rakstiski vai ar zīmēm, kam ir vārdu nozīme) vai klusējot.

Līdz ar to prasītājas gribas izteikums saņemt citu preci un starpību saņemt bez procentiem izteikta ar konkludentām darbībām, kas cita starpā izpaužas kā naudas līdzekļu pieņemšana bez ierunas. Izdarīta atsauce arī uz Civillikuma 1587.pantu.

[5.7] Saskaņā ar Civillikuma 1428., 1587., 2004., 2007.pantu un Civilprocesa likuma 413., 441.panta otro daļu, 427.panta otro daļu līdz tiesu: 1) atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā; 2) noraidīt prasītājas prasību pilnībā un atzīt, ka starp SIA "Pro-Found Trading" kā pārdevēju un Slovākijas Republikā reģistrēto komersantu Rinoko s.r.o. kā pircēju ir noslēgts pirkuma līgums par 280 gab. Apple AirPods 2, Sealed MC pirkumu.

[6] Par atbildētāja apelācijas sūdzību paskaidrojumus iesniedza prasītāja, norādot, ka apelācijas sūdzība nav pamatota (lietas 2.sējums, 43.-45.lapa).

[6.1] Prasītāja atsaukusies uz Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu un norādījusi, ka lietā nav strīds par to, ka puses 2019.gada 22.augustā mutiski noslēdza pirkuma līgumu, ar kuru atbildētājs apņēmās piegādāt prasītājam 200 mobilos telefonus Apple iPhone Grey EU spec, bet prasītājs apņēmās samaksāt atbildētājam pirkuma summu 50 500 EUR. Pirkuma līguma noslēgšanu apliecina atbildētāja 2019.gada 22.augustā izrakstītais priekšapmaksas rēķins Nr.826 un apstāklis, ka atbildētājs šo naudu samaksāja 2019.gada 22.augustā.

[6.2] Nepamatots ir apelācijas sūdzības arguments, ka tiesa, atsakoties pieņemt atbildētāja pretprasību, ir pārkāpusi tā procesuālās tiesības. Pretprasības argumenti ir identiski tiem, ko atbildētāja norādījusi paskaidrojumos par celto prasību. Tiesa, izskatot lietu pēc būtības, atbildētājas iebildumus pret celto prasību ir vērtējusi.

Pretprasības nepieņemšana nav šķērslis celt prasību vispārējā kārtībā, līdz ar to atbildētājam nav zudusi iespēja realizēt procesuālās tiesības citā tiesas procesā.

Uzskata, ka atbildētājas iebildumi par pretprasības nepieņemšanu ir nepamatoti, jo pretprasība, par kuru nebija samaksāta valsts nodeva, iesniegta ar mērķi kavēt lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā.

[6.3] Kā pamatojums pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai un nosūtīšanai jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā norādīts Civilprocesa likuma 427.panta otrā daļa. Taču šajā likuma normā paredzēts gadījums, kad tiesvedība izbeigta vai prasība atstāta bez izskatīšanas ar pirmās instances tiesas spriedumu (tā daļā), nevis ar lēmumu, kā tas paredzēts Civilprocesa likuma 25. un 26.nodaļā.

[6.4] Uzskata, ka atbildētāja iebildumi, ka puses bija vienojušās grozīt sākotnējo darījumu, atmaksājot prasītājam 20 200 EUR un piegādājot citu preci, ir pretrunā lietas faktiskajiem apstākļiem un pierādījumiem.

Prasītājs ar 2019.gada 22.oktobra vēstuli pieprasīja pilnībā atmaksāt saņemto pirkuma maksu un ar 2019.gada 28.oktobra elektronisko vēstuli informēja atbildētāju, ka nepiekrīt saņemt citu preci un pieprasīja pirkuma maksas atmaksu. Savukārt atbildētājs 2019.gada 6.novembrī uzsāka pirkuma maksas atmaksu. Līdz ar to puses 2019.gada 6.novembrī bija galīgi vienojušās par pirkuma līguma atcelšanu.

Savukārt atbildētāja 2020.gada 20.augustā iesniegtais rēķins Nr.856 (angļu valodā bez tulkojuma latviešu valdoā) nepierāda pušu vienošanos par citas preces piegādi. Šo rēķinu vienpusēji ir izrakstījis atbildētājs un nav pierādījumu tam, ka prasītājs būtu piekritis pirkt no atbildētāja 280 bezvadu austiņas Apple AirPods 2.

Uzskata, ka vienpusēja rēķina izrakstīšana nepierāda jauna darījuma noslēgšanu starp pusēm, ne arī iepriekšējā darījuma būtisku sastāvdaļu grozīšanu.

Tā kā pušu starpā noslēgtais pirkuma līgums ir atcelts, tad prasītājam ir tiesības prasīt naudas līdzekļus no atbildētāja.

[7] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneses 2022.gada 17.janvāra lēmumu lietā sakarā ar SIA "Pro-Found Trading" apelācijas sūdzību ierosināta apelācijas tiesvedība, nozīmējot lietu izskatīšanai rakstveida procesā uz 2022.gada 30.jūniju (lietas 2.sējums, 46.lapa). Ar lēmumu lietas dalībniekiem noteikts termiņš lūgumu un paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2022.gada 30.maijam. Tiesas noteiktajā termiņā lietas dalībnieki nekādus lūgumus un paskaidrojumus neiesniedza.

Motīvu daļa

[8] Civillietu tiesas kolēģija, rakstveida procesā izvērtējusi apelācijas sūdzības argumentus un pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībās.

Tā kā no atbildētājas apelācijas sūdzības izriet, ka pirmās instances tiesas spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā, bet prasītāja prasības noraidītajā daļā pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi, tiesas kolēģija atzīst, ka lietā izskatāma pēc būtības tādā apjomā, kā to apmierinājusi pirmās instances tiesa. Savukārt prasības noraidītajā daļā par zaudējumu 1 000 EUR piedziņu pirmās instances tiesas spriedums ir stājies slikumīgā spēkā.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešās daļas noteikumiem fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav strīda par šādiem faktiskajiem apstākļiem, ko konstatējusi pirmās instances tiesa.

[10.1] 2019.gada 22.augustā starp pusēm mutiski noslēgts pirkuma līgums, ar kuru atbildētājs apņēmās pārdot un piegādāt prasītājam 200 mobilos telefonus Apple iPhone 6S Grey EU spec, bet prasītājs samaksāt par to atbildētājam pirkuma maksu 50 500 EUR. Prece bija jāpiegādā līdz 2022.gada 29.augustam.

[10.2] Līguma noslēgšanu apliecina atbildētājas 2019.gada 22.augustā izrakstītais priekšapmaksas rēķins Nr.826 par summu 50 500 EUR, ko prasītāja pilnībā apmaksājusi 2022.gada 22.augustā.

[10.3] 2019.gada 22.oktobrī prasītājs lūdzis atgriezt naudas līdzekļus 50 500 EUR (lietas 1.sējums 24.-25.lapa).

2019.gada 28.oktobrī atbildētāja piedāvājusi piegādāt prasītājam citu preci, proti, bezvadu austiņas Apple AirPods 2. Uz šo piedāvājumu prasītājs 2019.gada 28.oktobrī sniedzis atbildes vēstuli, norādot, ka citu preci nevēlas saņemt, un pieprasot atmaksāt naudas līdzekļus (lietas 1.sējums 26.-27.lapa).

[10.4] Laika periodā no no 2019.gada 6.novembra līdz 2020.gada 28.maija atbildētāja atmaksājusi prasītājam kopsummā 19 500 EUR (lietas 1.sējums, 28., 134.lapa), no kuriem 16 849,83 EUR prasītājs ieskaitījis pamatparāda dzēšanai, bet 1 650,17 EUR – likumisko procentu dzēšanai.

[11] Civilprocesa likuma 432.panta piektajā daļā ir noteikts, ka sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos

apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pamatojoties uz minēto tiesību normu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 11.jūnija spriedums ir pareizs un lietas faktiskajiem apstākļiem atbilstošs, līdz ar to tiesas kolēģija pievienojas minētā sprieduma motivācijai un neatkārto tajā minētos argumentus.

[12] Tiesas kolēģija atzīst, ka strīds lietā ir par to, vai puses bija panākušas vienošanos par sākotnējā darījuma sastāvdaļu grozīšanu, proti, par citas preces piegādi un līdz ar to par mazākas naudas summas (20 200 EUR) atmaksu.

[12.1] Saskaņā ar Civillikuma 1533.panta noteikumiem līgums uzskatāms par galīgi noslēgtu tikai tad, kad starp pusēm notikusi pilnīga vienošanās par darījuma būtiskām sastāvdaļām (1470.p.), ar nolūku savstarpēji saistīties.

No atbildētājas paskaidrojumiem par prasību un apelācijas sūdzības izriet, ka puses tika vienojušās par sākotnēji noslēgtā pirkuma līguma grozīšanu, proti, atbildētājs atmaksā prasītājai naudu tikai summā 20 200 EUR un piegādā prasītājai citu preci – bezvada austiņas Apple AirPods 2.

Tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav iegūti objektīvi pierādījumi tam, ka puses bija vienojušās par šādiem pirkuma līguma grozījumiem.

No pušu e-pastu sarakstes 2019.gada 28.oktobrī (lietas 1.sējums 26.-27.lapa) secināms, ka prasītājs nepiekrīt saņemt nekādu citu preci un lūdz atgriezt neatmaksātos naudas līdzekļus.

Arī no pušu e-pasta sarakstes 2020.gada 28.-30.janvārī un 2020.gada 19.augustā nevar izdarīt secinājumu, ka puses būtu panākušas galīgu vienošanos par kādas citas preces piegādi. Gluži pretēji, atbildētāja 2020.gada 30.janvāra e-pasta sarakstē norādījusi, ka apņemas pilnībā atgriezt naudas līdzekļus.

2021.gada 18.janvāra izlīguma priekšlikumā (lietas 1.sējums, 187.lapa) norādīts, ka atbildētāja piedāvā šādus priekšnoteikumus – atbildētāja atzīst prasību 30 300 EUR apmērā un pēc nodrošinājuma atcelšanas apņemas atmaksāt prasītājam 5 000 EUR un pēc tam katru mēnesī maksāt 3 000 EUR, daļu parāda dzēšot ar preces piegādi prasītājai.

Minētais izlīguma priekšlikums ir pretrunā apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem, ka puses jau bija panākušas vienošanos par to, ka atbildētāja piegādās prasītājai citu preci par kopējo summu 30 300 EUR.

Tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētājas vienpusēji 2020.gada 20.augustā izrakstītais rēķins (lietas 1.sējums, 223.lapa) nepierāda jau minēto vienošanos.

Šādos apstākļos tiesas kolēģija atzīst, ka lietas izskatīšanas gaitā nav apstiprinājies atbildētājas arguments, ka puses bija panākušas sākotnējā pirkuma līguma nosacījumu grozīšanu, proti, ka atbildētāja neatmaksātās naudas summas vietā piegādās citu preci.

[12.2] Saskaņā ar Civillikuma 1838.panta noteikumiem samaksas izdarīšana jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tā kā tiesas kolēģija atzinusi, ka lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka puses būtu vienojušās par sākotnēji noslēgtā pirkuma līguma grozījumiem, atbildētājai iestājas pienākums atmaksāt visu saņemto pirkuma maksu 50 500 EUR.

Tā kā atbildētāja ir veikusi samaksu tikai kopējā summā 19 500 EUR, no kuriem 1 650,17 EUR novirzīti likumisko procentu dzēšanai un 16 849,83 EUR pamatparāda dzēšanai, tiesas kolēģija atzīst, ka no atbildētājas prasītāja labā piedzenama neatmaksātā pamatparāda summa 32 650,17 EUR.

[13] Civillikuma 1753.pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. 1757.pantā noteikts, ka, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti (1765.p.).

Civillikuma 1765.panta otrajā daļā noteikts, ka likumisko procentu apmērs par tāda parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība noteikta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p. trešā daļa) gadā, bet līguma attiecībās, kurās piedalās prasītājs – seši procenti no simta gadā.

Tā kā prasītājs 2019.gada 22.oktobra vēstulē un 2019.gada 28.oktobra e-pasta sarakstē pieprasījis atmaksāt visu parāda summu, bet atbildētāja, sākot ar 2019.gada 6.novembri, atmaksājusi tikai daļu parāda, atzīstams, ka atbildētāja no 2019.gada 7.novembra pieļāvusi naudas atmaksas kavējumu.

Šādos apstākļos tiesas kolēģija atzīst, ka par laika periodu no 2019.gada 7.novembra līdz 2020.gada 14.augustam (prasības celšanas brīdi) no atbildētājas prasītāja labā piedzenami likumiskie procenti 575,28 EUR.

[14] No apelācijas sūdzības izriet, ka atbildētāja, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 427.panta otro daļu, lūgusi atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Atbildētājas ieskatā pirmās instances tiesa ir pieļāvusi Civilprocesa likuma normu pārkāpumus, t.i., atbildētājai tika liegta iespēja pārsūdzēt pirmās instances tiesas lēmumu par atteikšanos pieņemt pretprasību un lieta tika izskatīta bez atbildētāja piedalīšanās tiesas sēdē, tādejādi pārkāpjot atbildētājas procesuālās tiesības sniegt atspēkojošus paskaidrojumus par lietas apstākļiem.

[14.1] No lietas materiāliem izriet, ka atbildētāja īsi pirms 2021.gada 11.maija tiesas sēdēs lietā iesniegusi pretprasību un lūgumu atlikt lietas izskatīšanu.

Kā izriet no apelācijas sūdzības, tiesai 2021.gada 11.maija tiesas sēdē bija jāpieņem lēmums par pretprasības virzību, līdz ar to atbildētāja ieskatā lietu izskatīt pēc būtības nav iespējams, tāpēc atbildētājs, lai mazinātu Covid-19 infekcijas izplatības riskus uz minēto tiesas sēdi neieradīsies (lietas 1.sējums, 228.lapa).

Nav strīda arī par to, ka atbildētāja 2021.gada 11.maijā tiesā iesniegusi pretprasību, kurā lūgts atzīt, ka starp pusēm tika noslēgts pirkuma līgums par 280 gab. Apple AirPods 2, Sealed MC pirkumu (lietas 1.sējums, 225.-226.lapa). Nav strīda, ka par pretprasību valsts nodeva netika samaksāta.

No 2021.gada 11.maija tiesas sēdes protokola redzams, ka pirmās instances tiesa ar protokola lēmumu atteikusies pieņemt pretprasību (lietas 1.sējums, 208.lapa). Šāds lēmums pamatots ar to, ka atbildētāja jau paskaidrojumos par prasību izteikusi iebildumus par preces aizstāšanu, kurus tiesa vērtēs, pieņemot galīgo nolēmumu. Tā kā pretprasībai nav pievienots dokuments par valsts nodevas samaksu, tiesa atzinusi, ka pretprasība kavēs lietas izskatīšanu, līdz ar to pretprasību ir jāatsaka pieņemt. Savukārt atbildētāja pārstāvja neierašanos uz tiesas sēdi tiesa atzinusi par neattaisnojošu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav strīda par to, ka atbildētājai par 2021.gada 11.maija tiesas sēdi paziņots likumā noteiktā kārtībā. Līdz ar to atbildētājas pārstāvim bija pienākums ierasties uz tiesas sēdi. Atbildētājas norādītais arguments, ka atbildētājs iesniedzis pretprasību, par kuras virzību tiesai ir jālemj, līdz ar ko lietas izskatīšana nav iespējama, nevar būt par pamatu, lai atbildētājas pārstāvis neierastos uz tiesas sēdi.

Pieņemot lēmumu par pretprasības nepieņemšanu, kas nav pārsūdzams, tiesai ir pamats uzsākt lietas izskatīšanu, ja nav konstatējami Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā noteiktie pamati lietas atlikšanai.

Tiesas kolēģija, ņemot vērā atbildētājas 2021.gada 11.maija iesniegumā norādītos apstākļus, atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti atzina atbildētājas pārstāvja neierašanos uz tiesas sēdi par neattaisnojošu, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 156.panta pirmās daļas noteikumiem bija pamats uzsākt lietas izskatīšanu bez atbildētājas pārstāvja klātbūtnes.

[14.2] Nepamatots ir apelācijas sūdzības arguments, ka atbildētājai nepamatoti tika liegts pārsūdzēt lēmumu par pretprasības nepieņemšanu.

Pretprasības celšanas kārtību regulē Civilprocesa likuma 136.pants. Minētā panta otrajā daļā noteikts, ka pretprasību ceļ atbilstoši prasības celšanas vispārīgajiem noteikumiem, taču minētais pants nesatur norādes, ka lēmums par atteikšanos pieņemt pretprasību būtu pārsūdzams. No minētās likuma normas secināms, ka, ceļot pretprasību, jāievēro Civilprocesa likuma 128.panta un 129.panta prasības, taču tas nedod pamatu secinājumam, ka lēmums par atteikšanos pieņemt pretprasību būtu pārsūdzams.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 441.panta pirmās daļas noteikumiem pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmumus var pārsūdzēt atsevišķi no tiesas sprieduma lietas dalībnieki (..) šajā likumā noteiktajos gadījumos, vai, ja tiesas lēmums kavē lietas virzību.

Kā jau tiesas kolēģija to norādīja, Civilprocesa likums neparedz iespēju pārsūdzēt lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt pretprasību. Šāds lēmums nekavē arī lietas virzību, jo atbildētājam pretprasības nepieņemšanas gadījumā nav liegtas tiesības celt tiesā jaunu prasību.

Arī juridiskajā literatūrā *(sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Sagatvojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Tiesu namu aģentūra. Rīga, 2006, 608.lpp.)* dots skaidrojums, ka atsevišķi no sprieduma nevar pārsūdzēt tiesas vai tiesneša lēmumu par pretprasības celšanu.

Šādos apstākļos tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa, norādot, ka lēmums par pretprasības nepieņemšanu nav pārsūdzams, nekādā veidā nav ierobežojusi atbildētāja Civilprocesa likumā noteiktās tiesības.

[14.3] Gadījumi, kad pirmās instances tiesas spriedums atceļams un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā, norādīti Civilprocesa likuma 427.pantā. Tiesas kolēģija nekonstatē nevienu no minētā panta pirmajā daļā paredzētajiem gadījumiem. Atbildētāja atsaukusies uz Civilprocesa likuma 427.panta otro daļu, kur noteikts, ka apelācijas instances tiesa, atzīstot par pamatotu apelācijas sūdzību par spriedumu daļā, ar kuru tiesvedība lietā izbeigta vai prasība atstāta bez izskatīšanas, atceļ pirmās instances tiesas spriedumu šajā daļā un lietu nosūta izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Tiesas kolēģija atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējams arī neviens no Civilprocesa likuma 427.panta otrajā daļā minētajiem gadījumiem, jo pirmās instances tiesa, taisot lietā spriedumu, nav kādā daļā izbeigusi tiesvedību vai atstājusi prasību bez izskatīšanas.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav konstatējams neviens no Civilprocesa likuma 427.pantā paredzētajiem gadījumiem, kas būtu par pamatu pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai un lietas nosūtīšanai jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

[15] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi ir izvērtējusi lietas apstākļus un taisījusi tiem atbilstošu spriedumu, bet apelācijas sūdzības argumenti apstiprinājumu nav guvuši un nevar būt par pamatu ne celtās prasības noraidīšanai, ne pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai.

[16] Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs, ceļot prasību, samaksājis valsts nodevu 1 292,30 EUR (lietas 1.sējums, 15.lapa), kā arī ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 EUR (lietas 1.sējums, 18.-19.lapa). Bez tam prasītājs samaksājis valsts nodevu apr prasības nodrošināšanu 171,13 EUR un 171,13 EUR par Eiropas konta apķīlāšanas rīkojuma izsniegšanu.

Tā kā prasība pirmās instances tiesā apmierināta daļēji, tiesas kolēģija atzīst, ka no atbildētājas prasītājas labā piedzenama par prasību samaksātā valsts nodeva proprcionāli apmierinātajam prasības apmēram 1 276,29 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 EUR, valsts nodeva par prasības nodrošināšanu 171,13 EUR un valsts nodeva 171,13 EUR par Eiropas konta apķīlāšanas rīkojuma izsniegšanu, t.i., kopā 1 623,92 EUR.

[17] Civilprocesa likuma 44.panta otrajā daļā noteikts, ka ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums apmierināts pilnīgi vai daļēji.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājam lietā juridisku palīdzību sniedzis zvērināts advokāts K.Tračums, ko apliecina lietas materiālos esošais orderis (lietas 1.sējums, 56.lapa). Par juridiskās palīdzības sniegšanu izrakstīti divi rēķini – viens par summu 999 EUR, otrs par summu 1 088 EUR (lietas 1.sējums, 206., 207.lapa), kopā 2 087 EUR.

Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44.panta ceturto daļu (lieta izskatīta tikai pirmās instances tiesā), izdevumus advokāta palīdzības samaksai samazinājusi, piedzenot no atbildētājas prasītājas labā 1 425 EUR. Prasītājs šajā daļā pirmās instances tiesas sprieduma nav pārsūdzējis.

Lietā nav iesniegti rēķini par prasītājas izdevumiem advokāta palīdzības samaksai apelācijas instances tiesā.

Šādos apstākļos tiesas kolēģija atzīst, ka tai nav pamata pārvērtēt pirmās instances tiesas secinājumus par minēto izdevumu pamatotību, līdz ar to no atbildētājas prasītāja labā piedzenami izdevumi par advokāta palīdzības samaksu 1 425 EUR.

[18] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta noteikumiem valsts nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi un izdevumi par advokāta palīdzību veido tiesāšanās izdevumus.

Ņemot vērā sprieduma 16. un 17.punktā norādīto, tiesas kolēģija atzīst, ka no atbildētājas prasītāja labā piedzenami tiesāšanās izdevumi 3 048,92 EUR.

[19] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.panta un Civillikuma 1765.panta noteikumiem prasītājai par laika periodu, kad beidzas termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, līdz sprieduma izpildes dienai (izsoles noslēguma dienai) nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus, kas ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p. trešā daļa) gadā no piedzītās, bet nesamaksātās parāda summas, nosakot, ka atbilstoši Civillikuma 1763.panta 1.punkta noteikumiem procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

[20] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta nosacījumiem atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432., 433., 434.pantiem, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no SIA "Pro-Found Trading", reģistrācijas Nr.40103531520, par labu Slovākijas Republikā reģistrētajam komersantam Riniko s.r.o., ārvalsts reģistrācijas Nr.47414910, parādu 32 650,17 EUR (trīsdesmit divi tūkstoši seši simti piecdesmit *euro* 17 centi), likumiskos procentus 575,28 EUR (pieci simti septiņdesmit pieci *euro* 28 centi) par laika periodu no 2019.gada 7.novembra līdz 2020.gada 14.augustam un tiesāšanās izdevumus 3 048,92 EUR (trīsdesmit tūkstoši četrdesmit astoņi *euro* 92 centi), kopā 36 274,37 EUR (trīsdesmit seši tūkstoši divi simti septiņdesmit četri *euro 37* centi), nosakot, ka samaksa veicama prasītāja norēķinu kontā Nr.LT763500010004409740 UAB "Paysera LT".

Atzīt Slovākijas Republikā reģistrētajam komersantam Riniko s.r.o., ārvalsts reģistrācijas Nr.47414910, tiesības par laiku no brīža, kad beidzas termiņš sprieduma labprātīgai izpildei līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no SIA "Pro-Found Trading" likumiskos procentus, kas ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p. trešā daļa) gadā no piedzītās, bet nesamaksātās parāda summas, nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Atbildētājai SIA "Pro-Found Trading" noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300,00 EUR Latvijas Republikas Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr.90000068892, Valsts kases kontā Nr. LV83TREL 8280 0100 0000 0.

Spriedums sastādīts 2022.gada 30.jūnijā.

Tiesnese referente L.Volberga

Tiesnese M.Ābele

Tiesnesis U.Danga